

Dział II. Polacy podczas II wojny światowej – lekcja powtórzeniowa

Tematy:

1. Dwie okupacje.
2. Władze polskie na uchodźstwie.
3. Polskie Państwo Podziemne.
4. Społeczeństwo polskie pod okupacją.
5. Plan „Burza” i powstanie warszawskie.
6. Polacy w koalicji antyhitlerowskiej.
7. Sprawa polska pod koniec wojny

1. Daty

Data	Opis
28.09.1939 r.	Drugi układ Ribbentrop – Mołotow - traktat o granicach i przyjaźni.
30.09.1939 r.	Powstanie władz polskich na emigracji we Francji.
27.09.1939 r.	Powstanie Służby Zwycięstwa Polski.
Listopad 1939 r.	Powstanie ZWZ.
Kwiecień – Maj 1940 r.	Zbrodnia katyńska.
30.07.1941 r.	Układ Sikorski – Majski.
Luty 1942 r.	Powstanie Polskiej Partii Robotniczej.
14.02.1942 r.	Przekształcenie ZWZ w AK.
1942	Początek wprowadzenia w życie Generalnego Planu Wschód.
1942	Uchwalenie planu ostatecznego rozwiązania kwestii żydowskiej na konferencji w Wansee.
Sierpień 1942 r.	Zakończenie ewakuacji Armii Polskiej z ZSRR do Iranu.
Kwiecień – Maj 1943	Powstanie w getcie warszawskim.
Lipiec 1943 r.	Śmierć gen. Władysława Sikorskiego.
Lipiec 1943	Kulminacja rzezi wołyńskiej.
Listopad 1943 r.	Początek Planu „Burza”
28.11. – 1.12.1943 r.	Konferencja Wielkiej Trójki w Teheranie.
31.12.1943/01.01.1944r.	Utworzenie KRN
Styczeń 1944 r.	Powstanie RJN
20.07.1944 r.	Powstanie PKWN
22.07.1944 r.	Ogłoszenie Manifestu PKWN w Chełmie lubelskim.
1.08.1944 r.	Wybuch powstania warszawskiego.
2.10.1944 r.	Upadek powstania warszawskiego.
Grudzień 1944 r.	PKWN przekształca się w Rząd Tymczasowy.
19.01.1945 r.	Rozwiązanie AK
02-14.02.1945 r.	Konferencja Wielkiej Trójki w Jałcie.
Marzec 1945 r.	Aresztowanie 16 przywódców PPP przez NKWD.
Czerwiec 1945 r.	Proces szesnastu przywódców Polskiego Państwa Podziemnego w Moskwie.
Czerwiec 1945 r.	Powstanie Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej w Moskwie.
17.07. – 02.08.1945 r.	Konferencja w Poczdamie.

2. Postacie historyczne

Imię i nazwisko	Opis
Joachim Ribbentrop	Minister spraw zagranicznych III Rzeszy.
Wiaczesław Mołotow	Minister spraw zagranicznych ZSRR podczas II wojny światowej.

Hans Frank	Generalny Gubernator
Władysław Raczkiewicz	Prezydent RP na uchodźctwie podczas II wojny światowej.
Władysław Sikorski	Generał, premier polskiego rządu na uchodźctwie, Naczelnny Wódz PSZ.
Iwan Majski	Ambasador ZSRR w Londynie, który podpisał układ polsko – radziecki w lipcu 1941 r.
Władysław Anders	Generał, dowódca Armii Polskiej w ZSRR, a później 2 Korpusu Polskiego.
Winston Churchill	Premier Wielkiej Brytanii podczas II wojny światowej.
Franklin Delano Roosevelt	Prezydent USA podczas II wojny światowej.
Stanisław Mikołajczyk	Członek PSL, premier rządu emigracyjnego polski w latach 1943 – 1945.
Kazimierz Sosnkowski	Generał, Naczelnny wódz po śmierci generała Sikorskiego.
Zygmunt Berling	Pułkownik, później generał, dowódca 1 Dywizji Piechoty im. Tadeusza Kościuszki.
Wanda Wasilewska	Działaczka komunistyczna w ZSRR, która stała na czele ZPP.
Henryk Dobrzański	Major Wojska Polskiego, który nie złożył broni po zakończeniu kampanii wrześniowej. Przyjął pseudonim „Hubal” i stanął na czele pierwszego oddziału partyzanckiego.
Stefan Rowecki	Generał, pseudonim „Grot”. Pierwszy komendant główny ZWZ – AK 1940 – 1943 r.
Michał Tokarzewski – Karaszewicz	Generał, dowódca SZP w 1939 r.
Tadeusz Komorowski	Generał, pseudonim „Bór”. Drugi komendant główny AK. Dowodził AK podczas powstania warszawskiego, po którym został uwięziony.
Leopold Okulicki	Generał, ostatni dowódca AK, pseudonim „Niedźwiadek”.
Franz Kutschera	Generał SS, dowódca Gestapo dystryktu warszawskiego, na którym AK wykonało wyrok śmierci w lutym 1944 r.
Janek Bytnar	Członek Szarych Szeregów pseudonim „Rudy” odbity podczas Akcji pod Arsenalem w marcu 1943 r.
Tadeusz Zawadzki	Członek Szarych Szeregów, pseudonim „Zośka”, dowódca Grup Szturmowych w Warszawie. Zorganizował Akcję pod Arsenalem.
Cyryl Ratajski	Pierwszy Delegat Rządu RP na Kraj.
Jan Stanisław Jankowski	Ostatni Delegat Rządu na Kraj, który został aresztowany przez NKWD wraz z pozostałymi przywódcami PPP w marcu 1945 r.
Jan Karski	Kurier PPP, który powiadomił władze polskie w Wielkiej Brytanii o sytuacji polskich Żydów.
Jan Nowak - Jeziorański	
Emil Fieldorf	Pseudonim „Nil”, generał AK, dowódca Kedywu. Po rozwiązaniu AK w 1945 r. stanął na czele organizacji „NIE”.
Mordechaj Anielewicz	Założyciel i dowódca ŻOB w getcie warszawskim. Pierwszy dowódca powstania w getcie warszawskim.
Marek Edelman	Ostatni dowódca powstania w getcie warszawskim.
Irena Sendlerowa	Działaczka społeczna. Podczas wojny członek „Żegoty”. Przyczyniła się do wydobycia z getta ok. 2500 dzieci żydowskich.

Władysław Bartoszewicz	Członek „Żegoty”
Józef Ulm	Rolnik z Markowej w Rzeszowskim, który wraz z całą rodziną został rozstrzelany za ukrywanie 9 Żydów.
Wiktor Ulm	Rolniczka z Markowej w Rzeszowskim, który wraz z całą rodziną został rozstrzelany za ukrywanie 9 Żydów.
Witold Pilecki	Żołnierz kampanii wrześniowej, rotmistrz, który specjalnie dał się schwytać by dostać się do Auschwitz, gdzie założył siatkę konspiracyjną. Udało mu się uciec z obozu.
Stepan Bandera	Przywódca nacjonalistów ukraińskich, twórca UPA.
Antoni Chruściel	Pseudonim „Monter”. Bezpośredni dowódca powstania warszawskiego.
Erich von dem Bach-Zalewski	Generał SS odpowiedzialny za stłumienie powstania warszawskiego i pacyfikację Warszawy.
Stanisław Maczek	Dowódca 1 Dywizji Pancerniej, która walczyła na froncie zachodnim, m.in. pod Falaise.
Stanisław Sosabowski	Dowódca I Samodzielnej Brygady Spadochronowej, która walczyła pod Arnhem.
Zygmunt Berling	Dowódca 1 Dywizji Piechoty im. Tadeusza Kościuszki, która walczyła u boku Armii Czerwonej m.in. pod Lenino.
Karol Świerczewski	Dowódca 2 Armii Wojska Polskiego, która walczył na Łużycach i w Czechosłowacji.
Bolesław Bierut	Komunista polski. Stał na czele KRN.
Edward Osóbka - Morawski	Socjalista. Stał na czele PKWN, był premierem komunistycznego Rządu Tymczasowego, a później premierem TRJN.
Kazimierz Pużak	Przewodniczący Rady Jedności Narodowej, jeden z przywódców PPP aresztowany w marcu 1945 r. przez NKWD

3. Pojęcia

Nazwa pojęcia	Opis
Dystrykt	Okręg administracyjny w Generalnym Gubernatorstwie.
Volkslista	Niemiecka lista narodowościowa.
Volksdeutsch	Osoba wpisana na volkslistę.
Gadzinówka	Prasa polskojęzyczna drukowana w GG pod kontrolą okupanta.
Akcja „Tannenberg”	Wymordowanie kilkudziesięciu tysięcy Polaków, jeszcze podczas trwania walk, według list sporządzonych przez Niemców zamieszkujących ziemie polskie.
Akcja Specjalna „Kraków”	Aresztowanie polskich profesorów Uniwersytetu Jagiellońskiego i umieszczenie ich w obozie koncentracyjnym.
Akcja „AB”	Wymordowanie kilkudziesięciu tysięcy przedstawicieli polskiej inteligencji.
Łapanka	Zatrzymanie ulicznych przechodniów, sprawdzanie dokumentów i często aresztowanie.
Paszportyzacja	Przymusowe nadanie obywatelstwa radzieckiego.
Sowietyzacja	Narzucenie ludności ziem polskich ideologii komunistycznej.
Nacjonalizacja	Upaństwowienie przemysłu.
Kolektywizacja	Upaństwowienie rolnictwa.
Łagier	Obóz pracy w ZSRR.
Deportacja	Przymusowa wywózka ludności; przesiedlenie.
NKWD	Policja polityczna w ZSRR.
Gestapo	Tajna Policja Państwowa w III Rzeszy, która walczyła z opozycją i ruchem oporu.

Internowanie	Zatrzymanie w specjalnie przygotowanych ośrodkach, których osoby internowane nie mogły opuścić.
Szare Szeregi	Nazwa Związku Harcerstwa Polskiego podczas II wojny światowej.
Sabotaż	Umyślne niewypełnienie albo wypełnianie wadliwie swoich obowiązków w zamiarze wywołania dezorganizacji, strat i szkód. Sabotaż ma na celu uniemożliwienie lub utrudnienie prawidłowego funkcjonowania zakładów albo urzędzeń lub instytucji o poważnym znaczeniu dla działania państwa.
Dywersja	Czynna walka zbrojna. Zbrojne akcje małych grup, które miały na celu osłabienie sił okupanta i ich niszczenie.
Konspiracja	Działalność nielegalna; tajna działalność skierowana przeciwko istniejącej władzy.
„Kotwica”	Znak Polski Walczącej malowany na murach.
Cichociemni	Żołnierze Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie, przeszkoleni w Wielkiej Brytanii, a następnie zrzućeni na terytorium okupowane. Zajmowali się szkoleniem żołnierzy AK, dowodzili oddziałami partyzanckimi.
Akcja „Główki”	Akcja AK, której celem było wyeliminowanie wyższych oficerów SS.
Generalny Plan Wschód	Plan eksterminacji lub wysiedlenia ponad 80% ludności polskiej za Ural oraz zniewolenia pozostałej części. Na ziemi polskiej miało sprowadzić osadników niemieckich.
Kontyngenty	Obowiązek dostarczania przez rolników artykułów rolnych po zaniżonych cenach dla okupanta niemieckiego.
Czarny rynek	Nielegalny handel towarami lub usługami.
Żegota	Rada Pomocy Żydom w PPP.
Banderowcy	Członkowie UPA.
Czystka etniczna	Zbrodnia obejmująca masowe, przymusowe usuwanie lub wypędzenie z domów mieszkańców danego terenu w celu zniszczenia grupy narodowej, etnicznej, rasowej lub religijnej.
Plan „Burza”	Plan AK, który zakładał włączenie się oddziałów AK w wyzwolenie ziem II RP u boku Armii Czerwonej. Na wyzwolonych terenach planowano ujawnienie się struktur PPP.

Skróty

GG – Generalne Gubernatorstwo

KOP – Korpus Ochrony Pogranicza

NKWD – Ludowy Komisariat Spraw Wewnętrznych

Gestapo – Tajna Policja Państwowa.

PSZ – Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie.

PPS-WRN – Polska Partia Socjalistyczna – Wolność, Równość, Niepodległość

SL – Stronnictwo Ludowe

SN – Stronnictwo Narodowe

SP – Stronnictwo Pracy

PPR – Polska Partia Robotnicza

ZPP – Związek Patriotów Polskich

SZP – Służba Zwycięstwo Polski

ZWZ – Związek Walki Zbrojnej

AK – Armia Krajowa

GL – Gwardia Ludowa

AL – Armia Ludowa

BCh – Bataliony Chłopskie
NSZ – Narodowe Siły Zbrojne
NOW – Narodowa Organizacja Wojskowa
PPP – Polskie Państwo Podziemne
ŻOB – Żydowska Organizacja Bojowa
PKP – Polski Komitet Porozumiewawczy
RJN – Rada Jedności Narodowej
KRN – Krajowa Rada Narodowa
PKWN – Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego
TRJN – Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej
Żegota – Rada Pomocy Żydom
Kedyw – Kierownictwo Dywersji
UPA – Ukraińska Powstańcza Armia